

правосуддя встановленим для судді етичним стандартам як складової доброчесності та професійної етики члена Вищої ради правосуддя.

До складу Експертної комісії входять:

1) три особи з числа суддів або суддів у відставці, визначені Радою суддів України;

2) три особи, визначені Громадською радою доброчесності, утвореною відповідно до Закону України «Про судоустрій та статус суддів»;

3) три особи, визначені міжнародними та іноземними організаціями, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції відповідно до міжнародних договорів України».

Список використаних джерел

1. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування № 3711 від 22.06.2020. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69228.

2. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку призначення членів Вищої ради правосуддя та підвищення інституційної спроможності Вищої ради правосуддя»: вноситься Кабінетом Міністрів України. URL: <https://www.facebook.com/roman.maselko/posts/10215249277419725>.

Ілляшенко Олексій Володимирович,
заступник Міністра у справах ветеранів
України з питань європейської інтеграції,
кандидат юридичних наук;
Зарубей Вікторія Володимирівна,
професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор;
Сухомлин Юлія Володимирівна,
доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ПІД ЧАС НАДАННЯ СТАТУСУ ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

В умовах сьогодення проблема корупції в сфері надання статусу особи з інвалідністю в наслідок війни продовжує мати місце та пов'язана з участю в цьому процесі великої кількості різних державних органів та суб'єктивного підходу до прийняття рішень окремими посадовими особами, що потребує відповідного врегулювання.

Відповідно до норм Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» № 3551-ХІІ від 22.10.1993 року (далі – Закон України № 3551-ХІІ), ветеранами війни вважаються особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на

території інших держав до яких, зокрема, належать учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни.

Право учасників АТО/ООС на отримання статусу учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни передбачено підпунктами 19-21 статті 6 та підпунктами 11–14 статті 7 Закону України № 3551-ХІІ.

В Україні прийняті та діють відповідні порядки надання статусу учасника бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни, затверджені відповідними постановами Кабінету Міністрів України [1].

Додатково, з метою узагальнення переліку ветеранів з числа учасників АТО/ООС у 2015 році Мінсоцполітики було запроваджено Єдиний державний реєстр учасників АТО [2], який наразі ведеться Міністерством у справах ветеранів.

Водночас вищезазначений реєстр містить лише інформацію про учасників бойових дій та не повний перелік потреб вищезазначеної категорії осіб. Рішення про надання та позбавлення статусу учасника бойових дій приймається комісіями з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, утвореними в Міністерстві у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів), Міністерстві оборони, Міністерстві внутрішніх справ, Міністерстві юстиції, Національній поліції та інших відомствах (в цілому 12 комісій) [3].

Мінветеранів відповідальне за утворення міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій щодо встановлення статусу ветерана відносно деяких категорій осіб (наприклад, бійцям-добровольцям).

Станом на початок 2020 року процедура встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни налічує декілька етапів:

- проходження військово-лікарської комісії (ВЛК), яка встановлює придатність до військової служби та видає постанову ВЛК про причинний зв'язок захворювання, травм (поранень, контузій, каліцтв). ВЛК діють при військово-медичних лікувальних закладах (госпіталях) [4];

- проходження медико-соціальної експертної комісії (МСЕК), яка встановлює групу інвалідності із зазначенням причинного зв'язку інвалідності. МСЕК як правило це комісія лікарів при районній поліклініці [5];

- надання статусу ветерана війни-особи з інвалідністю внаслідок війни органами соціального захисту населення [6].

Слід зазначити, що для отримання довідки про інвалідність (МСЕК) необхідно, окрім іншого, надати довідку про безпосередню участь в АТО/ООС (встановлення причинного зв'язку), хоча в самій довідці про встановлення інвалідності посилання на безпосередню участь в АТО/ООС потім не міститься.

Водночас, статус ветерана – особи з інвалідністю внаслідок війни надається органами соціального захисту населення на підставі довідки МСЕК та довідки про безпосередню участь в АТО/ООС.

Процедура встановлення статусу особи з інвалідністю може бути спрощена та вдосконалена шляхом усунення потреби повторної подачі одних і тих самих документів до різних установ, а також шляхом координації дій між МСЕК та відділами соціального захисту населення.

Зважаючи на вищезазначене, існує нагальна потреба перегляду та вдосконалення діючого порядку встановлення інвалідності та надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

В ході аналізу виявлено:

- віднесення діючих військовослужбовців, резервістів, військовозобов'язаних, осіб, які звільнені з військової служби, а також окремих категорій цивільних осіб до категорії «ветеран війни» та надання їм відповідного статусу;

- відсутність в Законі України № 3551-ХІІ норми про право вибору особою підстави для отримання пільг, гарантій, послуг, якщо така особа має право на пільги, гарантії або послуги у сфері соціального захисту на підставі декількох законів;

- невідповідність переліків осіб, які мають право на отримання статусу «ветеран війни/учасник бойових дій», «особа з інвалідністю, отриманої внаслідок війни» в Законі України № 3551-ХІІ та підзаконних актах;

- ускладненість порядку встановлення інвалідності внаслідок війни;

- відсутність єдиного підходу до збору, систематизації та обробки інформації щодо кількості осіб, які мають статус учасника бойових дій чи особи з інвалідністю внаслідок війни до впровадження Єдиного державного реєстру ветеранів війни [7].

- відсутність процедури моніторингу зміни різних статусів однією і тією самою особою до впровадження Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

Результати аналізу свідчать про дієвість запровадженого порядку надання статусу ветерана – учасника бойових дій.

Лише сім (7%) відсотків респондентів повідомили, що стикалися з проблемами при отриманні посвідчення.

До кінця 2019 року найбільш гострим питанням у цій сфері залишалось надання статусу УБД особам, котрі були членами добровольчих батальйонів, які не були включені у подальшому до складу військових формувань та правоохоронних органів України, але виконували завдання антитерористичної операції у взаємодії із ними.

Слід зазначити, що порядок надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни членам таких добровольчих формувань діяв ще з 2015 року.

25 грудня 2019 року набули чинності відповідні зміни до законодавства та це питання було врегульовано [8].

У ході опитування, проведеного Міжнародною організацією з міграції (далі – МОМ), було висвітлено складнощі які виникали при отриманні статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

Серед респондентів які не мали посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни, 26 % підтвердили наявність травм або захворювань, отриманих під час проходження служби. Третина (31 %) респондентів не отримала посвідчення особи з інвалідністю, оскільки тяжкість травм чи захворювань не вважалася достатньою для його отримання. Чверть ветеранів (25 %) повідомила, що не змогла отримати посвідчення особи з інвалідністю через високий рівень бюрократії та брак часу для його отримання; 16 % респондентів повідомили про труднощі в отриманні посвідчення через недостатність доказів, а 4 % повідомили, що військовий підрозділ не надав їх необхідних підтверджень та документів.

У процедурі проведення медико-соціальної експертизи важливе місце займає якісна підготовка документації, а також наявність комунікації між лікуючим лікарем, представником лікарсько-консультаційної комісії (ЛКК) або військово-лікарської комісії (далі – ВЛК) та пацієнтом. Висновки медико-соціальної експертної комісії та встановлення групи інвалідності залежить від діагнозів, точного і правильного опису хвороби і висновку ЛКК (ВЛК). При цьому має місце суб'єктивний фактор, коли лікар може по-різному визначити міру втрати здоров'я/описати хворобу і, як наслідок, в одному випадку хворий отримує II групу інвалідності, в іншому випадку III групу інвалідності. Це професійна специфіка, яку важко контролювати.

Тому деякими органами влади і експертами пропонується розглянути можливість спрощення процедури проходження МСЕ не тільки для ветеранів війни, а й для інших категорій громадян шляхом зменшення впливу людського чинника на прийняття рішення з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

На засіданнях різних робочих груп розглядалися ряд питань щодо реформування системи МСЕ шляхом впровадження в Україні Міжнародної кваліфікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (далі – МКФ) для створення умов подальшого переходу від системи МСЕ до системи оцінки функціонування і потреб у соціальній підтримці на основі МКФ.

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 413 «Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення».

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 р. № 685 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних

під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення».

3. Інформація Державної служби у справах ветеранів про відомчі комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій з відкритого ресурсу URL: <http://dsvv.gov.ua/dostup-do-publichnoji-informatsiji/informatsiya-schodo-nadannya-statusu-uchasnykabojoyvyh-dij.html>.

4. Наказ Міністерства оборони України від 14.08.2008р. № 402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України».

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1317 «Питання медико-соціальної експертизи».

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 р. № 685 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення».

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 р. «Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни».

8. Закон України від 04.12.2019 р. № 329-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції».

9. Наказ Міністерства соціальної політики України від 06.02.2015 р. № 114 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції».

10. Дослідження Міжнародної організації з міграції щодо аналізу чинного законодавства у сфері підтримки ветеранів та їхніх сімей (березень 2020 рік).

Казміренко Вячеслав Петрович,
професор кафедри психології факультету
психології Львівського державного
університету внутрішніх справ, доктор
психологічних наук, професор

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ПРАЦЕЮ ЯК ЧИННИК ПРОТИДІІ КОРУПЦІЇ

Задоволеність працею можна вважати одним із критеріїв поведінки співробітника в організації з точки зору її ефективності – якщо ступінь задоволеності працею низький, то й діяльність в організації буде неефективною. Тут має місце пряма пропорційна